

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročilna zrača:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrť leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglaš itd. se računajo po pogodb

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Obstrukcija.

Pisceh teh vrstie je užival zaupanje vrlega hrvatskega patrijota, pok. Mihovila Pavlinovića. Ko je narodna stranka v Banovini za časa banovanja Ivana Mažuranića počela preveč popuščati oportunizmu, je bil Pavlinović prvi najdlonejši povzdignil svoj glas proti temu ter je nastopil proti tedanjemu »Obzoru« in njegovemu uredniku Miškatiću. Vzlic temu mu je bilo težko, ko je stranka leta 1880 razpala. Dozdevalo se mu je, da se je kriza primerila v nepravem času, ali veliko prekasno ali veliko prezgodaj, ter da bo na vsaki način na škodo narodni stvari. Ali je imel Pavlinović prav ali ne, to je drugo vprašanje. Mi bi rekli, da ni imel prav. Bodi temu, kakor hoče, to Pavlinovićovo presojanje stvari v Banovini nam prihaja na misel danes, v očiščed sestanku državnega zbora, ko se v Češki toliko razpravlja o — obstrukciji. Kakor stoji stvari danes, reklo bi se, da ta razprava donaja razpor v Češki tabor ter da bi obstrukcija mogla razbiti ne le kompaktnost desnice, ampak tudi samo solidarnost češko-slovensko. Po tem nastaja vprašanje: ali naj se obstrukcija žrtvuje slogi ali sloga obstrukciji?

Mi nismo načelno nasprotni obstrukciji. Mi mislimo celo, da obstrukcija ni le dopustna, ampak v eventuelnih slučajih nujno orožje manjšine. Ali v konkretnem, v sedanjem slučaju ne gre za kako manjšino. Desnica je v večini. Nič ni bolj abnormalnega, bolj čudnega, nego, ako se večina oprijemlje obstrukcije. Večina ima v rokah drugih sredstev za borbo proti vladi, da se tej poslednji postavlja po robu in da vrže vlado. Kaka dolžnost bi bila po takem večini v državnem zboru? Da se združi v svojih zahtevah, da te svoje zahteve stavi vladi, da zahteva od te poslednje, naj se ravna po programu večine; in ako vlada ne stori tega, da jej izreče nezaupanje. Po našem mnenju bi bili morali tako storiti takoj, ko je došel Clary in je odpravil jezikovne naredbe. Večina bi bila morala s svojim glasovanjem takoj dokazati, da ona ne bo trpela neparlamentarne vlade; ali, ako bi jo že trpela, da bi bilo mogoče to jedino v slučaju, da si vlada prisvoji program večine. Dobro umejemo vse težave, ki leže na pota taki kompaktnosti desnice. Skušnja nas še preveč uči, da so nemški konservativci nezanesljiv element, a Poljaki da se ne spuščajo radi v bolj odločne korake, ki bi mogli spraviti v nevarnost tisto privilegirano pozicijo, ki jo oni danes zavzemljejo v dunajskem parlamentu. Mogoče torej, da so te

okolnosti silile Čehe v obstrukcijo, da si so oni sestaven del večine. Pojmo dalje in rečimo, da je bilo to ne le mogoče, ampak, ker ni preostajalo drugega, da so Čehi bili dolžni zateči se do obstrukcije, ko so bile jezikovne naredbe odpravljene. Ali kaj se je zgodilo? Jeli so omahovati. Lotili so se obstrukcije za jeden predmet, za drugi pa so jo odklonili. Obstrukcija je po sebi najradikalnejše sredstvo. Kdor se je enkrat lotil nje, mora biti dosleden v njej. Temu nasprotno pa so Čehi odnehali z obstrukcijo ravno tam, kjer bi bila mogla biti uspešna. In tako se vsa ta doba od Claryja pa do danes odlikuje jedino z neodločnostjo, omahovanjem, prepri, obotavljanjem in grožnjami. Ves ta čas groze Čehi z obstrukcijo, ne da bi se bili oprijeli iste odločno in trajno. Tu pa tam so obstruirali, ne da bi bili dosegli le jednega onih plodov, katere obstrukcija nosi seboj. Oproščeno naj nam bo, ako si usojamo reči, da je na ta način ves ta čas zgubljen. Energija, ki bi se bila morala zastaviti v akcijo, zastavila se je v neodločnost, v omahovanje, v grožnje. To vse je proti teoriji Bismarkovi, ki se je nekaj spoznal v takih stvareh. Po njegovem bi morali biti: presoditi stvari, odločiti se, zagroziti in izvesti — štirje nerazdružljivi momenti. Nasprotno pa na Češkem še vedno razpravljajo o tem, kaka je situacija, ne odločuje se ničesar, grozi se mnogo, a izvaja se malo.

Kdo je največ žrtvoval pri vsem tem? Hrvatje in Slovenci! Oni so z največjo požrtvovalnostjo vztrajali na strani Čehov. Ko je došel čas pogajanj, mesto da bi, soglasno z idejo solidarnosti, svojo stvar storili solidarno s slovensko stvarjo, so Čehi pustili Hrvate in Slovence na cedilu in začeli so se pogajati le za-se. Ako mora priti do pogajanj, tedaj bi se morala pogajati solidarno vsa desnica, potem mora biti vseukupni nje program predmetom pogajanj in razprav. To je duh, to je zmisel slovenske solidarnosti, kakor smo jo mi vsikdar branili in v kateri smo vedno videli in še vidimo Čehe kakor zastavonoše. V očiščed češkemu omahovanju in češkim prepiranjem; v očiščed velikim žrtvam, ki so jih Slovenci in Hrvatje doprinesli na oltar solidarnosti, v očiščed tužnemu stanju Slovencev in gospodarskim in političnim nadlogam, ki jih bijejo; v očiščed nebržnosti, ki so jo pokazali Čehi nasproti slovenskim in hrvatskim bratom: se mi ne čudimo najmanj, ako se je pojavil slovenski glas, ki je zaklical Čehom energično: Mi ne moremo več čakati!

Čas zgubljen se ne povrača več. Bilo je

še spremila do vrat in še na ulico zavpila nekaj šaljivega za njim. In potem, ko sem bila sama, sem jokala žaljenega ponosa in jeze in žalosti in nesreče. Predpasnik sem tiščala k ustom, samo da ne bi kričala. Joj, kako neusmiljeno sem tresčila z viška svojih sanj.

Prišlo je nekaj žensk, hotele so nekaj blaga za krilo. Jaz sem jim skrojila na mizo malone vse kose, samo da skrijem svoj objokani obraz, pa so le videle.

— Nekaj objokano izgledate, kaj vam je? —

— Zobje me bolijo, — sem lagala.

Svetovale so mi na dolgo in široko: mrzlo vodo naj vzamem v usta — ne, gorka je boljša, in soli tudi, — rajš tobaka, — ali pa pokadim naj se: kalinovo perje, žabje kosti, kadila lavorjavih jagod, majarona in če imam še kaj drugih rož — gotovo pomaga.

Bile so dobre žene, ali jaz sem vedela, da mi nič ne pomaga, prav nič!

Bila sem še skoraj otrok, ali toliko sem le vedela od življenja, da je nespametno vdati se praznim iluzijam. — Konec je! — to

časa za obstrukcijo, ali pustilo se je, da je minol. S tem se je dalo vladi časa, da je izkoristila prepiranja in grožnje. Obstrukcija bi danes izolirala Čehe. Na to limanico se Čehi ne smejo dati ujeti. Tudi drugi se ne smejo dati ujeti na drugo limanico: ne smejo namreč zaupati obljubam, ki jih jim delajo za to, da bi zapustili Čehe. Ne, Slovani, **posebno južni Slovani ne smejo** — vzlic vsem opravičenim tožbam, ki jih imajo proti Čehom — **zapustiti Čehov!** V srce boli človeka, ako se jeden dr. Kramar v kaki madjarski reviji laska Madjarom, kajti nikdo ne ve, do česa bi moglo dovesti tako laskanje, ako bi Madjari odgovorili sladkim pogledom Čehov. Vendar, vzlic tem češkim pogreškam, Slovenci in Hrvatje morajo ostati udani načelu slovenske solidarnosti. Ali tudi Čehi morajo biti zvesti temu načelu! Oni, ki bi morali biti kvas desnice, ne smejo nje kompaktnosti stavljati v nevarnost; se ne smejo pustiti izolirati, ne smejo tudi zapustiti drugih. Mi smo sicer za gotove slučaje prištaši obstrukcije, ali danes ne more iti za obstrukcijo, ampak za to, kako da se desnica zloži na jedno pozitivno delo, kako da zložno uredi svojo akcijo, kako da kompaktno stavi svoje zahteve in kako da tem zahtevam izvojuje zmago. Ona je večina, ona ima svoj program. Treba, da dela kakor večina in po svojem programu.

Dinko Politeo.

Ceste na Goriškem.

Poslanei dr. Tuma in tovariši so v deželnem zboru Goriškem stavili nastopno interpelacijo do cesarskega namestnika:

Menda ni nobena kronovina tako zanemarjena v cestnih stvareh, kakor naša Goriško-Gradiščanska, in to posebno v slovenskem delu dežele.

Glavni državni cesti po teh krajih sta cesti po soški dolini in črez Predel na Korosko ter iz Gorice po Vipavski dolini do Postojne na Kranjskem. O prvi cestni zvezi po Soški dolini so se oglašile občine okraja Tolminskega ter je c. kr. glavarstvo v Tolmini, posebno pod vodstvom M. grofa Marrenzi-ja, samo storilo mnogo korakov, da se ta cesta vsaj na posameznih krajih zboljša. Visoka vlada je v tem oziru res nekaj pričela, dasi splošno stanje ceste po Soški dolini ne odgovarja po nikakem zahtevam, katerim bi morala odgovarjati tako važna državna cesta. Popolnoma zanemarjena pa je državna cesta iz Gorice črez Šempas in Črnice do Ajdovščine. Posebno udarja v oko

je bilo gotovo in verjela sem, to, kakor v usodo. Slišala sem bila že mnogo od starega Lovec, tudi sama sem ga precej dobro poznala, vedela sem, da že zna vse tako urediti, da obvelja njegova volja. Znano mi je bilo, da se Mirko očeta jako boji in da je samo tako dolgo nekaj, dokler je dober očetu, sam pa ni nič. In naposled sem bila tudi ponosna in nevedna in nespametno se mi je zdelo, da bi se tako zastonj poniževala.

Imela sem Mirka jako rada, ali moj ponos in neko čustvo zadoščenja sta mi pomagala do končnega sklepa. Obračunala sem z vsem, v meni je ostala le neka ponosna, trmasta jeza.

Na dan našega odhoda sem se sprla z Mirkom. Razžalila sem ga vpričo vse vaše inteligence in ko sva ostala sama, sem se mu izrogavala. Ne vem, kaj si je on mislil, ali konec je bil. — Ali ne, kar je mislil, povedal mi je pozneje, da sem ravnala surovo, brezčutno, podlo, da je skoro pobesnel boli, ali da je napravil tedaj tudi on križ čez najino ljubezen.

No, bilo je menda prav tako.

razlika v stanju iste državne ceste od Ajdovščine črez Vipavo do Postojne in proge od Ajdovščine proti Gorici. Dasi bi morala državna cesta na eni progi kazati eno lice, kaže ravno državna cesta iz Gorice do Postojne tako razliko, da se nehoté vprašamo, kako je mogoče, da eno c. k. okrajno glavarstvo cesto vzdržuje v tako izbornem stanju, sosedno okrajno glavarstvo pa jo popolnoma zanemarija. To je tembolj vsiljivo, ako se ima pred očmi potrebo onega cestnega dela od Ajdovščine do Postojne in drugega dela od Ajdovščine do Gorice. Slednji se mnogo rabi, ker je ob Hublju in ob Vipavi precej fužin in obrtnih podjetij, in posebno tvornica v Ajdovščini.

Cesta sama je polna nepotrebnih klanec in nižin. Že v sesiji 1. 1896. je vprašal deželni poslanec Bl. Grča, ali je slavni vladi znano žalostno stanje državne ceste med Ajševico in Šempasom? Ondukaj je cesta prenzka in nima trdne podlage, tako, da je ob vsaki najmanjši povodnji preplavljena. Med Ajdovščino in Cesto je struga potoka Grajščeka višja od sosednega cestišča, in potnik, ki vidi, kako je položen cestni most črez potok Grajšček, kar strmi, da država trpi tako stanje.

Na cestnem delu od Gorice po Rožni dolini do Ajševice naprej je vozu ob deževnem vremenu blata do osi, tako, tudi na cestnem delu od Ceste do Ajdovščine. Vse cestišče je preozko, na krajih, kjer ne gre po skalovitih tleh, brez trdne podlage; posipija se neredno in premalo. Cestarjev je premalo nastavljenih, in še ti se le redkokdaj vidijo na delu, dočim velja na progi od Ajdovščine do Postojne pravilo, da morajo biti vsi cestarji od jutra do večera ne gledé na letne čase na delu in morajo cesto sproti popravljati in posipati. Na progi od Gorice do Ajdovščine ni zato prav nič skrbjeno, in manjka od strani c. kr. glavarstva v Gorici vsako nadzorstvo.

Zaradi tega si podpisani dovoljujejo vprašati: 1. Ali je Vaša Ekselenci znano žalostno stanje državnih cest v slovenskem delu naše dežele, in posebno državne ceste od Gorice do Ajdovščine? — 2. Ali je Vaša Ekselencia voljna, ukreniti potrebno, da se ista spravi vsaj v tako stanje, kakor je ista proga od Ajdovščine do Postojne naprej? — 3. Ali je Vaša Ekselencia voljna, dati cestnemu oblastvu strog nalog, da v najkrajšem času cestno progo od Gorice do Ajdovščine pregleda ter stavi svoje predloge za zboljšanje in boljše vzdrževanje te ceste?

To je bil začetek prvega poglavja moje življenja.

* * *

V Jablani so me smatrali vsi koj prvi dan za odraslega dekleta. In meni je bilo prav. Tožilo se mi je še včasih nazaj, a življenje je teklo dalje. Vse po starem v vedno starih spremembah: dolž, gori, kakor ladja na morju, vselej drugače, vedno jednako.

Izstopila sem bolj iz sebe in skrbnejše opazovala ljudi. Zanimali so me. Fantje iz vasi, ki so zahajali k nam in starejši kmetje, ki so po zimi sedeli krog naše peči, pili slivovko in droženca in pograjali stare, stare dogodbe. In orožniki, in novi daear in učitelj in njegov mlajši kolega in poštar in vodja iz velike žage doli v žlebu. In Kraševci, ki so po letu nad vasjo žgali apno, in Italijani, ki so na tratini delali opeko. Ljudje so bili, nikdar tako dobri, kakor se čita v knjigah, in v časih tudi ne tako hudobni in izprijeni, kakor se čita ravno tam.

(Pride še.)

PODLISTEK

32

Moja prijateljica.

Piše Kopriva.

Starega Lovec je menda malo jezilo, da se tako dobro pretvarjam, pa me je še bolj ščipal in žalil. Od sile je bil prijazen, kar cedil se je ljubeznivosti, a vmes me je zbadal, kolikor je mogel. Da sem končno res revica, tako mlada, čedna, a prav nič denarja! Res škoda! Oče ne da nič, seve, kako tudi! Ob takih mali trgovini, ko je še roba na kredit... In še dva brata sta, pa oče malo rad pije... Ali to nič ne de, pridno dekle vsejedno... prav škoda! Tako je zbadal. Jaz sem se čuvala, da nisem pokazala, kako mi gre vse to do živega. Smejala sem se, pa še pela v pavzah: moje oči so se ravno tako zlobno rogale v njegov odraz, kakor njegove meni.

Ali jezilo me je in bolelo in sovražila sem ga!

Nazadnje je šel. In dobro je bilo, da je šel. Moje roke so se tresle in oči so mi že kar gorele v jamicah. Toliko, da sem ga

V TRSTU, dne 1. maja 1900.

Dva hrvatska mučenika. Hrvatsko novinstvo je včeraj slavilo spomin dveh izmed najslavnejših prikazni iz zgodovine naroda hrvatskega, mučnikov bana grofa Petra Zrinskega in kneza Krste Frankopana. Dne 30. aprila 1671. sta padli njiju glavi pod mečem krvnika. O tej priliki piše »Hrvatska Domovina«: »Peter Zrinski in Krsto Frankopan sta narodna mučenika. Narodni koledar jima posvečuje dan njiju tragične smrti, dan, ko sta bili njuni telesi izročeni krvniku.

Po besedah razsodbe bi se moral tudi njiju spomin izbrisati iz sveta. Ta točka razsodbe se ni izvršila, je niso mogli izvršiti. Njiju spomin je ostal slaven na svetu, ostal je slaven in svet hrvatski zgodovini, v duši hrvatskega naroda.

Govoré o kralju vseh mučnikov je pisal neki modrijan in svetnik: Kaj so mu mogli storiti sovražniki? Telo so mu ubili, ali duše mu niso uničili. — Te besede so globoko usajene v naša srca; ne moremo, da bi se jih ne spominjali dne 30. aprila; ne moremo, da bi jih ne uporabili na dva glavna hrvatska mučenika. — Dan 30. aprila, ko so ju usmrtili, je hrvatski veliki petek. — Krvnik je zamogel odsekati njiju glavi; a ni mogel uničiti njiju duši. Glavi sta jima padli, a ni padla in poginila misel njunih glav. Ko sta padli glavi, nehali sta biti njiju sreči; a ni umrl tisti topli čut, ki je pregreval njiju sreči. Misel in čut ostaneta last hrvatskega naroda.

Ona dva sta poginila. Z glavo Krste Frankopana je izumrla tudi njegova rodovina. Slavní ban je sicer zapustil potomeca, a bilo je sojeno, da je z istim izumrl tudi rod Zrinski.

Izginiti so Frankopani in Zrinski, a ni izginil s tem spomin na njiju slava, junaška in velika dela. Dela Petra Zrinskega in Krste Frankopana in dela njiju rodovin je že tedaj pripoznaval ves krščanski svet. Vsa Evropa je upirala svoje oči na Dunaj, da vidi, kaj se zgodi z banom, ki je v sebi inkarniral Hrvatsko, ki si je bil za prosveto, za domovino, za državo pridobil neprecenljivih zaslug na bojnem polju, ki se je v svetovni zgodovini odlikoval po umu in po močeh svojih misle. Upirala je oči, da vidi, kaj se zgodi s potomci dveh najslavnejših hrvatskih rodovin; kaj se zgodi s tema dvema mogotnikoma? Upirala je oči, zanimala se je, zavzemala se je za njiju osodo. Njiju smrt je pretresla Evropo. To je bil velik dogodek. Vsa Evropa je slavila dela in zasluge dveh hrvatskih plemičev in velikanov.

Kakor je njiju smrt zabeležila razpad dveh najmočnejših plemenitaških rodovin, prvih med prvimi na bojnem polju in na polju omike, v ljubezni do jedinstva in prosvete, v vdanosti do naroda in Hrvatske, v zvestobi do krščanstva in hrvatskega prava — tako je pomenila početek novih skušenj za hrvatsko domovino.

Težke so bile te skušnje, ko ni bilo več Zrinskih in Frankopanov, ko so bila njiju velika posestva zaplenjena, ko je hrvatska banica težko vzdihala v ječi. Katero pero opiše hrvatske muke? Trebalo bi peresa preroka, ki je plakal nad Jeruzalemom!

Pa ne, to ni čas, da bi plakali. Hrvatska domovina je raztrgana; a narod, hvala Bogu, živi. Živi čil in krepak. Ni čas, da bi plakali, ampak čas je, da delamo v ustavni borbi za domovinske ideale. Sovražniki rujejo proti Hrvatom, kakor so ruli za dobo Petra Zrinskega in Krste Frankopana. Naj le! Misel jedine in svobodne domovine pod ščitom zakonitega kralja živi v nas, kakor je živela v njiju srehi in njiju glavah. Ona dva sta nekako anticipirala narodno hrvatsko gibanje za jedino in samostalno Hrvatsko. Jedinstvo in samostalnost, to sta dve svetinji, ki smo ju podedovali po njih, ki sta prešli od njiju na nas. Onadva sta mučenika teh velikih idej: mučenika svoje ljubezni, svojega hrvatskega rodoljublja. Spoštujmo ta dva svetnika...

Novo politično društvo v Dalmaciji. V Spljetu snuje stranka prava novo politično društvo pod imenom »Hrvatsko politično društvo«. Dotični osnovalni odbor sklicuje prvi občni zbor na dan 7. maja.

Politični pregled.

TRST, 1. maja 1900.

K položaju. Ako zadnja poročila iz Prage govore resnice, zlasti, ako se v energičnem tonu, ki ga ubirajo »Narodni listy«, »Radikalni listy« in »Lidove Noviny«, odsvita razpoloženje merodavnih čeških politikov, potem se ne moremo odtežati spoznanju,

da stojimo na pragu važnih, usodnih dogodkov v notranje-politiškem položaju Avstrije. Na pozive Poljakov, nemških konservativcev in glasila jugoslovanskih poslancev odgovarjajo češki listi z odločnim »Non possumus«. Rečeni listi napadajo ogorčeno Poljake in nemške konservativce, a tudi Jugoslovanom ne prizanašajo. Vsem skupaj očitajo, da so nezanesljivi zavezniki, ker jim vsikdar, kadar se pripravljajo za kako odločno akcijo, vežejo roke. Mi smo povdarjali že te dni, da umejemo težavno položanje Čehov in njihovo ogorčenje, ker se jim je tako rekoč izpred ust odtrgalo košček s trudom pridobljenega prava. Vendar moramo z vso odločnostjo zavrniti očitanje, češ, da nas je vlada ujela z obljubo jedne železnice. Tako očitanje je neosnovano prek in prek, in priča le, da češki novinarji vse premalo poznajo položanje Jugoslovanom. Oh, kako srečne bi se čutili mi, ako bi nas res ne trle nobene druge skrbi, nego skrb za kako železnico! Nas tarejo skrbi za veliko manje, ali vendar veliko nujnejše stvari: za najprimitivnejše pogoje za življenje! Sicer pa naj nam verujejo severni bratje, da najiskrenejša želja Slovencev in Hrvatov je ta, da bi se našel kakov izhod iz sedanje krize, navstale med slovanskimi skupinami večine in da ne bi morali gledati z žalostjo v duši, kako se ruši, kar smo ravno mi na Jugu zadnja leta negotvali s toliko ljubeznijo: bratska vzajemnost med nami in Čehi. V tej vzajemnosti je rešitev nas vseh in je nam vsem jamstvo srečnejše bodočnosti. Ako si je torej neznamo ohraniti v kritičnih trenutkih, potem bomo morali trkati le na svoja prsa in priznavati: Mea culpa!

Iz deželnih zborov. V včerajšnji seji deželnega zbora češkega so predlog poslance Šamaneka, tičeči se konjereje, izročili poljedelskemu odseku. Poslanec Nickel-feld je utemeljeval svoj predlog, tičeči se predpisovanja doklad na osebni dohodninski davek, ter je povdarjal, da Češka je zgubila najmanje en milijon vsled tega, ker ni doklad na osebni dohodninski davek. V razpravi o spremembi občinskega reda je posl. Šamanek vskliknil »liberški lopovi« in ga je radi tega predsednik pozval na red. Potem so stavili še nekaj predlogov gospodarske naravi.

Slovani v Nemčiji. Na glavni skupščini »Gustav-Adolf-Vereina« so dokazovali, da se slovansko valovje pomika že pred vrata Berolina samega. Braniborski (Brandenburg) veleposestniki da najemljejo poljake delavce v velikih masah. In ako objavljajo na socijalistiških shodih, da se po braniborskih krajih more agitirati le s poljskimi govori in proglaš, da je to dokaz, kako je slovanski delavec iztisnil nemškega.

»Ostmarkverein« v Lipskem. — med čegar členi so tudi vseučilišni profesorji — pa naznanja, kako je iztočno od Labe povsodi Slovanov. Ako jih Nemci ne uduše o pravem času, postane nemščina tam povsem tuj jezik. Pred 30 do 40 leti da je bilo tamosnje prebivalstvo po 2 tretjinah nemško in le jedna tretjina je bila poljska. Sedaj pa je poljska že polovica. V pruski Šleziji da se je poljsko prebivalstvo pomnožilo od 44% na 52%.

Tem nemškim jeremijadam je brzkone namen ta, da opravičijo zatiranja in nasilja v Poznanju. No, resnica je vendar — in sicer tolažljiva za vse proganjane —, da vzlic vsem milijonom, ki jih troši nemška vlada, da bi iztisnila poljski živelj, vzlic vsemu nasilju, vzlic vsemu brutalnemu odrekanju šole v materinem jeziku in vzlic preganjanju, ki se obrača celó proti onim, ki bi hoteli privatno deliti poljski pouk, vzlic vsem naporom, kakoršnjih je zmožna le okrutna policijska država — poljski živelj ne le da ne pada, ampak se še množi. V tem pogledu bi nam mogli biti poznanjski Poljaki res v izgle. Ob takih razmerah, zahtevajočih toliko žrtev od rodoljublja, je res ganljiva ta poljska zvestoba do svojega naroda in svoje krvi.

Cesar Fran Josip v Berlinu. V petek torej dospel naš cesar v prestolnico velike Nemčije. Vsprejmejo ga z največjim slavljen. Na postaji v Potsdamu ga bodo pričakovali cesar Viljelm, cesarski priče in spremstva. S kolodvora se bosta veličanstvi vozila do Brandenburških vrat, kjer mestne oblasti pozdravijo našega cesarja. Ob potih bo postavljen dvojni spalir vojaštva in bodo streljali iz topov. Zvečer bo velik mirozov s serenado pred cesarsko palačo. Na serenadi bodo sodelovale vse godbe. V soboto se bo vršila slavnost proglašenja nemškega prestolonaslednika polnoletnim. Le-ta položi prisego. Na tej slavnosti bodo navzoči zastopniki vseh

ptujih dvorov, generaliteta in dostojanstveniki. V soboto si naš cesar ogleda 2. polk genadirjev »Frana Josipa«.

Tržaške vesti.

Prvi majnik. Pišejo nam: Narava slavi svoje vstajenje. Tudi višave v tržaški okolici so se odele z zelenjem, ki pa je v primeri z zelenjem v drugih slovenskih pokrajinah prav ponižno. Drevje se je že davno prej okrasilo s cvetjem. Nekako nesoglasje v naravi — nesoglasje med majhno travico in višjim grmovjem in drevjem, da-si prav za prav pripada vse isti vrsti: rastlinstvu. In nesoglasje opažamo tudi v človeštvu. Kdor stoji v človeški družbi na višjem stališču, odkazanemu po lastnih zaslugah, ali po rojstvu, deva si lahko venec svobodnega veselja na glavo, kedar se mu zljublja. Oni lahko hodijo že ves čas ovenčani. Mi pa, ki tvorimo večino slovenskega naroda, delavei z rokami ali duhom, katerim življenje ne nudi toliko udobnosti, kakor višjim krogom, mi pozdravljamo tebe, prvi majnik, kakor naš praznik.

Nismo te še dosegli, ali upajmo, da postaneš praznik delavskih stanov.

Da pa nebi kdo krivo tolmačil naših besed, izjavljamo odločno, da nam je simpatičen prvi majnik ne kakor demonstracijsko sredstvo socijalnih demokratov, ampak edino kakor občečloveški delavski praznik. Zakaj bi delavski krogi ne smeli imeti v letu enega dne, katerega bi smeli praznovati ne kakor pripadniki verske ali politične stranke, ampak kakor ljudje v pravem zmislu besede, utrjeni udje človeške družbe, nadajoči se novih močij, katere hočejo uporabiti v blagor človeštva.

S tega stališča pozdravljamo pri majnik kakor praznik ter nas veseli, da moremo konstatirati, da je bilo danes jutraj videti cele trope ljudi, ki so hiteli v okolico, v naročje vzbujajoče se narave!

Imenovanje. Kakor poroča kor. biro danes z Dunaja, objavlja »Winer Zeitung«, da je finančni minister imenoval računskega svetnika Petra Blasina višjim računskim svetnikom za okoliš finančnega ravnanja v Trstu in računskega revidenta Nikolaja Costanzo računskim svetnikom v delokrogu istega finančnega ravnanja.

Darilo. Vladika mons. Sterk je o smrti svojega brata gosp. Frana Sterka na Reki daroval sirotišnici »Elizabethinum« 40 kron.

Usmilite se nesrečnejev! Pišejo nam: Minolo leto sem tožil na tem mestu, kako da trpe oni reveži, ki se morajo zdraviti v trž. bolnišnici.

Navedel sem bil slučajev in med drugim povedal, kako je neka revna ženska trpela v svojih poslednjih urah, kako je imela ves život razjeden po onih smrdljivih živalicah, katerim pravimo — stenice! Prosil sem upravo, naj že vendar enkrat kaj konkretnega ukrene v obrano ubogih nesrečnih žrtev. Govoril sem tudi z uradničtvom zavoda, ali vse to ni pomagalo! Kakor lani, tako je tudi letos, vse je polno tega ostudneg mrčesa in to celo — po zimi!

Te dni sem se obrnil do enega viših uradnikov bolnišnice in mu načrtal vso tužno sliko stanja onih revežev, ki morajo v zavod in ki so prišli z upanjem, da se zdravijo, a namesto tega pa trpe še huje muke, nego doma! Prosil sem, naj se odločijo za resno čiščenje, kajti — povdarjal sem — tako ne more in ne sme dalje.

Odgovoril mi je, da se uprava intenzivno peča s to »nadlogo«, da se vse natanjko prečišča in potroša z nekim prahom, da je pa do popolnega zatretja še daleč, osobito, ko bolniki sami nosijo golazen v zavod itd.

Mi vemo, da je to res košljivo vprašanje, ali, ako je dobra volja, se doseže vse. Da bi pa bolniki zanašali v zavod ta mrčes, to se mi ne zdi mogoče, ako se pomisli, da se skoro vsem bolnim odjemlje zasebna obleka in da dobivajo ono, ki jo izposoja zavod. Dalje, ako uprava vidi, da je prišel v zavod (kar se dogaja le redkoma), kak nesnažen človek, naj istega preoblečejo v kaki, zato odmenjeni sobi in naj ga za večjo gotovost pošljejo v kopaljo, kakor delajo celó po zaporih.

Upamo, da je to naša zadnja tožba, ker tu ne gre ni za Slovence ni za Lahe, to je človeško vprašanje, katero naj se nemudoma reši. Dve kroni na dan je pr.cej velikavsvota, zato naj bi skrbeli vsaj za ležanje bolečin bolnikom in za — snago.

Poročevalec.

Na znanje. Na mnogoštevilna povpraševanja glede zdravja g. dra. Martinisa od-

govarjamo, da je gospod zdravnik bolan že tri tedne, da mu pa gre na bolje, da pojde ta teden v Dalmacijo na premeno zraka za kakih 14—20 dni, ter da mu je milo pri sreč, ko vidi, da se tržaški Slovani vse obče zanimajo za njega zdravje.

Na žalost revnejšim stanovom pa moramo javiti, da radi slabega zdravja gospod dr. Martinis ne bo za sedaj mogel več obdrževati ambulance za uboge.

Vrlemu možu želimo srečen pot in povrnitev popolnega zdravja.

Opozorjamo o pravem času. Mesec avgust je sicer še daleč, ali mi se oglašamo že danes, da ne bo pozneje nikakih izgovorov. Meseca avgusta razdeljuje policijska oblast hišnim posvetnikom popisne pole, takomenovane »ruolo«. Do lanskega leta so bile te pole le italijansko-nemške — vsaj mi se ne spominjamo, da bi imeli na razpolago tudi slovenskih. Lani še le, kakor je bilo objavljeno v tem listu, so nekatere stranke iz okolice, ali tudi te še le po energičnem zahtevanju, dobile slovenske pole. Obračamo se torej do slavnega policijskega ravnateljstva, naj iz svoje lastne inicijative ukrene potrebno, da bodo slovenske stranke dobivale slovenske pole in da ne bo trebalo še le zahtevanja in pehanja. Sicer pa bi bilo po našem menenju najprimernejše, ako bi — kakor smo te dni povdarjali tudi glede poštnih tiskovin — priredili trojezične tiskovine. Tako bi bilo ustrezno vsem in slavne oblasti bi bile že a priori zavarovane pred vsakim očitanjem in prepri se strankami.

Smrt starega Garibaldinca. Včeraj je umrl v ulici Malcanton neki Francesco Daniele Ceseutti. »Piccolo« govori o pokojniku z ganljivo pijeteto. To bi bilo lepo. Saj ga ni plemenitejšega čustva, nego je blag spomin do mrtvih. Ali iz »Piccola« ne govori to čustvo, ampak tendeneja, politična tendeneja, velikaška tendeneja. S pravo naslodo pripoveduje, kako je pokojnik malo trenutkov pred smrtjo izrazil željo, naj ga po smrti oblečejo v »zgodovinsko opravo«, katero je ljubosumno hranil s svojimi medaljami vred, ki so pričale o bitkah, v katerih je bil. Le škoda, da se avstrijski državniki nočejo ničesar učiti iz zgodovine teh oprav in medalj!

Mesto zdravniškega pristava v VII. plačilnem razredu je razpisal tuk. magistrat za mestni fizikat. Plača 2000 kron s 2 triletnima dokladama po 200 kron in 600 kron prispevka za stanovanje. Opremljene prošnje je uložiti do 25. maja na mestnem magistratu.

Voznik ponesrečil. Včeraj popoldne je vozil voznik Ivan Nardin s Proseka po hištvu v Trst. O vožnji navzdol ni zavrl voza o pravem času, vsled česar ni mogel istega ustaviti. Voznik je padel z voza, ki ga je povozil ter mu strl stegno. Spravili so ga v bolnišnico. Hišna oprava je zelo poškodovana.

Poskušen samomor. 45-l. železn. čuvaj A. Mihelič iz Rojana št. 143 se je vrغل v nedeljo jutro pred bližajočo se lokomotivo na železniško progo. Strojevodja je pravočasno zapazil moža ter ustavil stroj. Mihelič je poskusil samomor vsled žalostnih gmotnih razmer, ker ob pičem zaslužku ne more rediti sedmorice malih otrok.

Povoženo dekletce. Desetletna Ines Tomasini iz zagate del Moro št. 10, je prišla včeraj, ko se je vračala iz šole, pri stari mitnici pod voz, ki jo je ranil na nogi. Dekletcu so na rešilni postaji podelili prvo pomoč.

Aretiranje. Znani pijanček, 26-letni Fran Bartel je sinoči ob desetih razgrajal na trgu sv. Katarine. Spravili so ga v ulico Tigor; ker se je pa pokazalo, da mu se meša v glavi, so ga spravili v mestno bolnišnico.

Trpinčenje živalij. Aprila meseca je bilo pri tuk. redarstvu prijavljenih devet oseb zaradi trpinčenja živalij.

Okrajna bolniška blagajna. Zadnji teden je bilo prijavljenih 363 slučajev bolezni, 347 oseb je bilo proglašanih, da so zdrave, 777 jih je nadalje ostalo v zdravljenju. Med poslednjimi je 161 takih bolnikov, ki so ponesrečili na delu. Prestopkov proti predpisom zdravnikov je bilo 168. Na bolniških podporah se je izplačalo tekom zadnjega tedna 8751-08 kron.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 1.4L, ob 2. uri popoldne 18-8 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 760.3 — Danes plima ob 11.10 predp. in ob 10.04 zvečer; oseka ob 4-31 predp. in ob 4.30 popoldne.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 2. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za ci-

vilne stvari vršile sledeće dražbe premičnin: v ulici Concordia št. 2 b, hišna oprava; v ulici Alice št. 12, hišna oprava; v ulici Lucio Papiriano št. 13, hišna oprava; v ulici Colombo št. 1, hišna oprava; v ulici Maddonna št. 29, oprema za krmo; v ulici SS. Martiri št. 21, prodaja posestnih pravic.

Vesti iz ostale Primorske.

× Vedno isti! Današnji »Piccolo« je zopet grozno vznemirjen, ker mu je došlo iz Buzeta poročilo, da je na tamošnji poštni urad došel poziv, naj sporoči, v katerem jeziku so sestavljene tiskovine za rabo strank, pečat, table itd. Iz tega prihaja do groznega sklepa — groznega seveda le zanj — da se je bati uveljavljanja dvo- ali celo trojezičnih pečatov, tabel in tiskovin. Vse to pa da ne bo odgovarjalo nikakoli potrebi in da bo le žalilo čustva italijanskega prebivalstva.

Vedno so isti, vedno jednaki. Za-se strašno občutljivi, do drugih neobčutni. Velika buzetska občina je prek in prek hrvatska, izvzemši par duš v mestecu samem; temu primerno je tudi občinski zastop popolnoma v rokah Hrvatov. Ako bi torej veljalo načelo prednosti jedne narodnosti pred drugo, bi ob označenih okolnostih morala uživati prednost le hrvatska narodnost. Ali na to ne mislijo Hrvati. In menili bi, da Italijani bi morali hvaliti Boga, da jim tudi tam, kjer so v pritlikavih manjšinah, nikdo ne misli kratiiti enakopravnosti in da jim ogromna hrvatska večina rada priznava brezpogojno in polno enakopravnost! Kaj še! Njihovo pravilo je tako, da je njihova manjšina žaljena, ako se misli na to, da bi tudi naša večina uživala isto, kar uživajo oni. Italijanske manjšine ni smeti žaliti, to pa se jim vidi povsem naravno in ni nič žaljivega na tem, ako je prezirana ogromna večina! Da, taki so! Z ljudmi, ki trde, da v občini s kakimi 18 tisoči hrvatskega prebivalstva, niso potrebne hrvatske tiskovine, in da bi uvednje takih tiskovin žalilo narodni čut Italijanov, s takimi ljudmi je seveda vsako razgovarjanje nemogoče, s takimi ljudmi je možno le jedno razmerje — razmerje boja! Ta »Piccolo« bojni kliče radi pošte v Buzetu je v kričečo ilustracijo, kako si Italijani predstavljajo medsebojno življenje, kaj si mislijo, kadar govore o pomirjenju: ti se vlezi doli na tla, a jaz ti postavim stopal na tilnik! Ta izgled nam kaže, s kakimi čutili so Italijani prihajali na pogajanja za »modus vivendi«. In sedaj se menda ne bo čutil nikdo več, da so se pogajanja razbila! Vedno isti so: duh hegemonije, duh tiranstva je v njih in ta duh jim ne da, da bi prišli do poštenega spoznanja. Oni so sploh zgubili zmožnost, biti pravičnimi z drugimi! To je jasno — le slavni vladi menda še ni jasno, sicer bi začela govoriti s temi ljudmi v drugem tonu in z drugačnimi — dejanji!

× Istran, pal na Kitajkem. »Slovenskemu Narodu« poročajo iz Honovia na Kitajskem, da je v neki bitki s Kitajci pal Slovenec Josip Alojzij Gerželj, rodem iz Matije. Gerželj je služil v francoski legiji tujcev. Bil je ranjen v bitki pri Knong-Tsen-Wangu dne 16. februarja, a dne 7. marca je umrl v bolnišnici v Honovi.

× Hrvasko pevsko društvo »Jadranska vila« na Sušaku priredi jutri ob 8. in pol uri zvečer koncert v »Hotel Sušaku«. Sodelovali bodo pevci, pevke, tamburaši in vojaška godba.

Vesti iz Kranjske.

* V Ljubljani je umrl upokojeni in med nekdanjimi kranjskimi »ojaki« obče znani major Matevž Kert. Pokojni major Kert je bil slovenski podrejencem blag predstojnik, a najlepše, kar moremo reči o njem, je to, da tudi v častniški službi ni nikdar zakrival, da je slovenskega rodu.

Vesti iz Štajerske.

— Kako sleparijo proti slovenskim poslancem. Graška »Tagespost« je te dni pisala, kako da je poslanec dr. Rosina leta 1897. naročil deputacijo zavoljo uravnave Pesnice v Gradec in je, namesto da bi spremljal isto, poslal brzojav, s katerim se je udeležitvi odpovedal. Dr. Rosina je poslal v »Tagespost« popravek, češ, da l. 1897. ni naročil nobene deputacije v Gradec, pač pa je l. 1899. spremljal deputacijo iz Trgoviša in okolice zavoljo Pesnice k dež. namestniku grofu Claryju, ter tam tudi obsirno

razložil vse želje deputacije. Na to je prinesla graška »Tagespost« v listu od 24. aprila 1900. protizjavo, podpisano med drugim od Valentina Novaka in Vincenca Sove, posestnikov iz Trgovišča. Poslanec dr. Rosini pa sta ta dva moža sedaj poslala daljšo podpisano izjavo, v kateri pravita, da sta res podpisala neko pismo, a da nista niti slutila, zakaj gre. G. Sova nemškega niti ne zna, g. Novak pa je mislil, da se želi samo potrditi, da dr. Rosina l. 1897. ni bil v nobeni deputaciji. Oskrbnik Flucher je dobil sorej podpisa krivim potom. V kratkem se bodo vršili politični shodi, na katerih se pojasni tudi delovanje naših poslancev in rovanje nekaterih zapeljivcev, ki motijo naše ljudstvo.

Po »Slov. Narodu«.

— Romanje štajarskih županov v Gradec. Še jedno značilno izjavo moremo danes zabeležiti. Zastopniki občin Cvetkovec in Osluševci priobčujejo po štajarskih slovenskih listih izjavo, da so šli z znano deputacijo v Gradec le zaradi uravnave Pesnice in da bi se deputaciji gotovo ne pridružili, ako bi vedeli, da se bo njihova navzočnost izkoriščala proti slovenskim poslancem. Ali ni značilna izjava to?!

Razne vesti.

Nesreča na pariški razstavi. Uradna poročila trde, da ni bilo še dovoljeno hoditi pod desnim delom mostovža, ki se je podrl, kajti ta del še ni bil dovršen, kakor pričajo odri, ki so se stali ob njem in se njim vred porušili. Samo na levi strani, ki je bila že gotova, je bil dovoljen promet. Ko se je podrl desni del, potegnil je za seboj tudi levega. O pravem vzroku nesreče pa še ni znano ničesar. Mostovž je bil zgrajen iz cementa po sestavi Matré. Zgraditelj Galleron bo moral glasom pogodbe, sklenjene z mestnim stavbinskim uradom, odgovarjati za vso škodo.

Brzojavna poročila.

Namestnik grof Goess v Opatiji.

OPATIJA 1. (K. B.) Danes je romunska kraljeva družina sprejela namestnika grofa Goessa in soprogo, ki sta ostala tamkaj na zajutru. Na večerje so grof in grofica Goess in namestniški svetovalec povabljeni pri vel. vojvodi Luksenburškem. Jutri sprejme namestnika in soprogo nadvojvodinja Marija Josipina.

Prvi maj.

DUNAJ 1. (K. B.) Predpoludne je bilo 29 ljudskih in 17 strokovnih delavskih shodov. Na dnevnem redu je bilo: Pomen 1. majnika in osemurni delavnik. — Shodi so se vršili mirno.

Iz gospodske zbornice.

DUNAJ 30. m. m. Prihodnja seja gospodske zbornice bo dne 8. maja. Na dnevnem redu bodo razne volitve.

Iz ogerskega parlamenta.

BUDIMPEŠTA 30. m. m. (K. B.) Po prečitaniu dotičnega najvišjega reskripta je bilo IV. zasedanje proglašeno odprtim. Jutri bodo volili podpredsednike, zapisnikarje, kvestorja in odseke.

BUDIMPEŠTA 30. m. m. (O. B.) Finančni minister dr. Lukacs predloži v jutranji seji zbornice poslancev zakonski načrt o novem investicijskem posojilu v znesku 120 milijonov kron.

Obsedela vojna ladja.

PORTSMOUTH 1. (K. B.) Japonsko vojno ladjo »Asai«, ki je bila obsedela pri Southsea, so zopet osvobodili. Ista se je usidrila pri Spitheadu.

Kuga v Portsaidu?

PORTSAID 30. m. m. (K. B.) V evropskem okraju sta se pripetila dva smrtna slučaja, podobna kugi. Danes javljajo tretji slučaj.

Stavke.

LONDON 30. m. m. (K. B.) Kakor javljajo jutranji listi iz Chicaga, so tamkaj delavci raznih strok stopili v stavko.

Slavnosti v Berlinu.

LIZBONA 30. m. m. (K. B.) Kraljev brat, infant Alfonso, pojde v terek na slavnosti, ki se bodo vršile v Berlinu o priiki proglašenja nemškega prestolonaslednika polnoletnim.

Švedsko-norveški spor.

STOCKHOLM 30. m. m. (K. B.) Ustavni odsek državnega zbora je predlagal, da je vlado tožiti zaradi prestopka proti § 107 ustave, ker je Norvežena Diitena postavila na

najvišje uradniško mesto v ministerstvu za zunanje stvari; to imenovanje se je izvršilo v takozv. malem ministerskem svetu.

Vojna v južni Afriki.

Kafri zločinci proti pravosti.

LONDON 30. m. m. (K. B.) »Times« javljajo iz Bloemfonteina dne 27. m. m.: Pripetilo se je več slučajev, da so Kafri napadli holandske žene, ki so bile zaostale brez varstva na farmah. Kolikor so dobili takih zločincev, so jih takoj usmrtili.

Boerci zavzemajo zgubljene pozitlje.

LONDON 30. m. m. (K. B.) »Daily Telegraph« javlja iz Warrentona dne 27. m. m.: Boerci so zopet zasedli stališče, a katerega so jih bili Angleži pregnali zadnji terek.

Divizija Polecarew v Bloemfonteinu.

LONDON 30. m. m. (K. B.) »Reuter« javlja iz Bloemfonteina dne 21. aprila: Danes je prispela semkaj divizija Polecarew.

Zasedovanje Boercev.

LONDON 30. m. m. (K. B.) Glasom vesti v »Standardu« iz Bloemfonteina se je konjenica, katero so odposlali, da zasleduje letuča boerska poveljstva, vrnila v Bloemfontein.

Boerci pri Tabanechu.

TABANECHU 29. m. m. (K. B.) General French je odposlal dve brigadi konjenice z nalogo, da rekognoscira vsaka posebej v hribovju na vzhodu od Tabanechu. Rekognosciranje je pokazalo, da ima močna boerska četa te hribe še v svoji oblasti. Ta četa pa da je vsekako le zadnja straža, ker nima vozov.

Izpred Mafekinga.

LONDON 30. m. m. (K. B.) Kakor javlja »Standard« dne 29. aprila iz Durbana, koraka poveljnik Clare Both iz Biggarsborga proti Mafekingju, da se postavi generalu Caringtonu, ki prihaja iz Beire na pot.

LONDON 30. m. m. (K. B.) »Times« javljajo iz Mafekinga dne 12. aprila: Včeraj se je završila doba 6 mesecev, kar Boerci oblegajo Mafeking. Boerci so ta dan proslavili z živahnim obstreljanjem, ki je povzročilo veliko škodo na materialu, ne da bi padel kateri mož. Tudi danes streljajo Boerci.

Boerci v Smithfieldu. — Boerske zgube.

LONDON 30. m. m. (K. B.) »Daily Cronicle« javlja iz Bloemfonteina dne 28. aprila: Četa na konjih je rekognoscirala 25 milj proti severovzhodu ter je medpotoma pregnala 400 Boercev z nekega hriba. Glasom nadaljnih vesti iz Bloemfonteina je Smithfield še vedno v rokah Boercev. Glasom zapisnika o zgubah, izdanega od boerske vlade, je bilo decembra meseca 1899 vseh boerskih čet 54.800 mož, razven tega 5000 ustašev. Dne 13. marca 1900 so imeli Boerci le še 26.500 mož. Boercev je bilo do tega dne ujeti: 6500 mož, a 8000 mrtvih in ranjenih. Kaj se je zgodilo z ostalimi 14.000 možmi, ni razjasnjeno. Uradno boersko poročilo trdi, da so se vrnili na svoja posestva.

Boerci v Windsortonu.

KIMBERLEY 30. m. m. (K. B.) »Reuter« javlja: Boerski oddelek, kakih 200 mož, je zasedel Windsorton.

Boersko odposlanstvo v Evropi.

AMSTERDAM 1. (K. B.) Sinoči je imelo boersko odposlanstvo veliko sprejemanje.

General Botha prevzel vrhovno poveljništvo.

LADYSMITH 30. m. m. (K. B.) »Reuter« javlja: Sovražnik ne pošilja več svojih patrol h krilom angležkih čet. General Botha se je vrnil iz Pretorije ter je zopet prevzel vrhovno poveljništvo nad Boerci.

Tajna protianglezka družba v Bloemfonteinu.

LONDON 1. (K. B.) »Times« javljajo iz Bloemfonteina dne 29. aprila, da so tamkaj zasledili tajno društvo, sovražno Angležem, s mnogimi členi: isto da je bilo v zvezi s sovražnikom, kateremu je spravljalo s pomočjo farmerjev v bližini orožje ter ga obveščalo natančno o Angležih in Boerih s pomočjo golobje pošte in selov. Sedaj da ne sme nihče v mesto niti iz mesta.

Boerski ujetnik ustreljen.

LONDON 1. (K. B.) Jutranji listi priobčujejo brzojavko iz Capstadta, da so včeraj zopet ustrelili nekega Boerca, ki je hotel zbežati iz taborišča pri Greenspruitu, kjer čuvajo ujetnike.

Trgovina in promet.

Davek na Italijanska vina.

Res žudna dežela je Avstrija. Deželni zbori, občine, gospodarska društva, vse, vse

protestira proti znani »klavzuli«, ki dovoljuje uvoz italijanskega vina po neprimerno nizki carini: 3.20 gld. od hektolitra. Človek bi mislil, da mora protest vseh vinorodnih krajev vendar napraviti nekoliko utisa na vladajoče kroge. Naj še! Kakor pravo zasmehovanje želja avstrijskih narodov se glasi vest, ki baš kroži v italijanskih listih, da je naša vlada zopet dovolila znižanje carine od edinega vina, prav za prav likerja, od katerega se je še plačevalo nekaj višjo carino t. j. od marsale. Z današnjim dnevom so znižali carino na marsalo od 3.80 gld. na 3.20 gld. v zlatu od hektolitra. Marsala je stopila torej v isto vrsto kakor vsi drugi italijanski strupi, pardona vina. Živelo avstrijsko narodno gospodarstvo! Živeli diplomatje!

Ponarejen denar.

Na blagajni državnih dolgov na Dunaju so nedavno opazili, da so premeteni tički izdaje novih srebrnih komadov po 5 kron uporabili v goljufije. Stare poročne novce in komade po dva goldinarja, ki so ravno toliko kakor novi srebrni petaki, so devali v zavitke med komade po 5 kron ter jih skušali z istimi vred zamenjati. To je toliko lažje, ker je tudi teža omenjenih novcev skoro ista kakor novih srebrnjakov. Poslednji tehtajo 24 gramov, komadi po 2 gld. pa 24.7 gramov. Resnična vrednost srebra v komadih po 2 gld. znaša le 1 gld. 50 nč. Na dunajskem glavnem uradu za kovanje denarja so zadnji čas dobili tudi kakih petsto ponarejenih gold. Napravljeni so iz zlitine cinka, antimona, bakra in svinca. Torej pozor!

Shod nižje-avstrijskih poljedelcev.

Včeraj se je vršil v ljudski dvorani mestne hiše na Dunaju shod nižje-avstrijskih poljedelcev. Zborovalec je pozdravil župan dr. Lueger. Shoda se je udeležilo tudi več državnih poslancev nižje-avstrijskih. Zbor je sprejel soglasno sledeče resolucije: Zahteva se olajšava glede vojaške službe za sinove poljedelcev; zahteva se odprava klavzule gledé italijanskih vin; izraža se želja, da stopi čim prej v veljavo zakonski načrt, že predložen zbornici poslancev, o ustanovitvi strokovnih gospodarskih združenj.

Trboveljska rudniška družba.

Občni zbor tega delaiškega društva je nespremenjeno sprejel predlog upravnega sveta, glasom katerega je za minolo leto razdeliti 5% dividendo in višjo dividendo po 7 gld. od delnice.

O drugi železniški zvezi s Trstom

javljajo iz Celoveca, da je e. k. železniško ministerstvo tamkaj že ustanovilo oddelek za trasiranje nove proge; isti prične svoje delovanje že te dni.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 1. Pšenica za maj K. 7.92 do 7.93 Pšenica za oktober K. 8.12 do 8.13 Rž za maj K. 7.— do 7.01 Rž za oktober K. 7.08 do 7.14. Koruza za maj K. 5.63 do 5.64. Koruza za julij K. 5.73 do 5.74 Oves za maj K. 5.36 do 5.64 Oves za oktober K. 5.73 do 5.74.

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje omejeno, mirno Prodaja: 16000 tisoč met. stot Vreme: oblačno.

Hamburg 1. Trg za kavo. Santos good average za maj 39.—, za september 39.— za december 39.50 za mare 40.25 Denar.

Havre 1. Kava Santos good average za maj 50 kg. frankov 45.—, za september 50 k. frankov 46.25.

Zahvala.

Podpisani se najskreneje zahvaljujejo vsem onim, ki so se nas sočutno spominjali ob smrti nepozabnega nam so-proga, oziroma očeta, gospoda

Josipa Lavrenčiča,

onim ki so poklonili vence in ki so mu skazali poslednjo čast, sosebno pa gg. tovarišem-učiteljem pokojnika.

V Trstu, dne 1. maja 1900,

Žalujoči ostali.

MATTONI & CO.
GISSHÜBLER
naravno
alkalična kislina

Izjava.

Ker sem izvedel, da se me sumni kakor da sem na zadnjih volitvah agitiral proti narodni stranki, izjavljam slovesno, da to ni res! Kdor ve kaj pozitivnega proti meni, naj le nastopi odkrito!

V Barkovljah, dne 1. maja 1700

Dragotin Pertot,

predsednik pevskega društva „Adrija“

Pomladansko zdravljene.

ZDRAVLJENJE KRVI

Čaj „**Fisocerni evet**“ (Milleforti). Čisti kri ter je izvrstno proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za ozdravljenje stane 50 nvc. ter se dobiva v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al due Mori“ v TRSTU, veliki trg.

Tudi za 55 nvc. v markah dopošlje se franko.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor!

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v svojo stroko spadajočih del. Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/2 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in od 20. avgusta t. l. po dotičnih obliavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2%, na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bilitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerikoli mesto.

Vložki v pohrano.

Nasa blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pdp. omn.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.— " brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.25 " omn.	Nabrežina, V dem, Benetke, Rim
9.— " omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55 " pošt.	Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
12.45 pop. omn.	Kormin, zveza Červinjan, Benetke
4.35 " " "	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30 " " "	Benetke (via Červinjan in via Videm) Rim (via Bixij) naravnost.
6.25 " pošt.	Dunaj, zveza z Reko
8.15 zvc. brzovl.	Kormin
8.15 " omn.	Dunaj, zveza s Peštom, Reko
8.45 " meš.	Nabrežina, Videm, Benetke
9.45 " " "	do Münzschlaga
6.10 " (samo ob sredah) ekspres	v Ostende

Dohod v Trst:

6.56 pdp. meš.	iz Münzschlaga, Beljaka itd.
7.33 " " "	iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45 " brzovl.	iz Kormina
9.28 " " "	Dunaj, zveza s Peštom, Muihim
10.25 " pošt.	Dunaj, zveza z Reko
10.40 " brzovl.	iz Italije preko Kormina
11.20 " omn.	iz Benetk (via Červinjan)
5.35 pop. pošt.	Dunaj, zveza z Gorico
7.45 zvc. omn.	iz Italije preko Kormina
8.30 " brzovl.	iz Italije preko Kormina
9.— " " "	Dunaj, zveza z Reko
11.35 " omn.	iz Italije preko Kormina
10.38 pdp.	(samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30 pdp.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 " "	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 " brzovl.	Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 " "	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05 pdp.	Divača
9.35 " "	Pulj, Rovinj
11.15 " "	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15 zvc.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 " brzovl.	Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 " "	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Furlanska železnica.

Odhod iz Trziča:

7.48 pdp.	1.53, 6.25 pop. preko Červinjana v Italijo
10.42 " "	in 10.48 zvečer do Červinjana.

Dohod v Trzič:

2.20, 9.45, predp.	5.48, 10.33 pop. iz Italije preko Červinjana, 1.35 pop. iz Červinjana.
--------------------	--

Delavsko konsumno društvo pri Sv. Jakobu priporoča slavn. slov. obč. svojo

Narodno gostilno

v ulici Vespucci št. 1 vogal ulice Concordia. Toči izvrstno istrsko in dalmatinsko črno, vipavsko belo vino ter Steinfeldsko pivo I. vrste. Izvrstna kuhinja vedno pripravljena. Za družbe so posebne sobe na razpolago.

Na obilno obiskovanja uljudno vabi

Odbor,

Restavracija Mahorčič

v Divači

z obširnimi, krasnim vrtom z lopami z nekaj njiv in travnikov, z lepimi sobami za ptujce in letoviščenike z obširnimi govejimi in konjskim hlevom ter družimi gospodarskimi prostori, odda se vsled maletnih dedičev

v najem

Podudbe sprejema in natančnejša pojasnila daje varuh Albin Štrekelj v Škocijanu pošta Divača.

Samo 1 krono za 3 srečanja.

Zadnji mesec

Glavni dobitki 60.000 K., 15.000 K., in 12.000 K.

v denarju z 20% odbitkom.

Srečke „Invalidendank“ po 1 krono

I. srečanje: 19. maja 1900.
II. srečanje: 7. julija 1900.
III. srečanje: 10. novem. 1900.

priporočajo: Josip Bolaffio, Aleksander Levi, Mandl & Co., Mercurio Tristino, Ign. Neumann, Henrik Schiffmann.

Slovenici pozor!

Zahtevajte povsod

nogavice, rokavice,

jopiče in vse vrste

pletenin iz

D. Hribar-jeve tovarne

To domače blago je trpežno, ceno in se kosá z vsakim drugim izdelkom bodisi katerikoli konkurence.

Slovenski trgovec.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu št. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa, vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč

peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

Kwizd^{ov} Korneuburški prašek za krmljenje živine

Veterinarno - dietetično sredstvo za konje, govedo in ovce. Različen skoraj 50 let že v mnogih blevih, kedar živina noče rada jesti, kedar slabo prebavlja in zboljuje in pomnožev redilnosti mleka pri kravah. Cena 1/2 škatljica kron 1.40. 1/2 škatljice 70 stot. Pristen je le se zraven stoječo varnostno znamko ter je na prodaj v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga

Fran Ivan Kwizda,

c. kr. avstr. ogeraki, kraj. rumenski in knezje bolgarski dvorni zalagatelj.

Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvc. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena piemirno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvc.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Aequedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Pirih Ivan ulica Media št. 3., toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom). Zaloga pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo.

Potočnik Fran imagoštilno v ulici Irene št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladličarne.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladličarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko pekarno in sladličarno 3 krat na dan svež kruh. Prodajalnica moke ter sprejema naročbe za vsakovrstno fino pečivo za bližajoče se praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča cenji trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarn. „Commercio“ in „Tedesco“ ki sti shajaljši Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihajl trgovec, ulica Sv. Caterina št. 9, priporoča svojo zalogo kolonialnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turščene moke. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mno.obrojne naročbe se topla priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucija 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu ko razumljivi kroji

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n ima izbornu zalogo vsakovrstne blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečistiti duhovščini, cerkvenim oskrbnistvom ter slavnemu občinstvu.

Voščilo (biks) in usnje.

Glavno zalogo voščila [biksa] družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebnih za čevljarje ima Ivan Drufovka v Gorici na Travniku št. 5. Podružnica v Sezani in Komnu. Naročbe se točno izvrše.

J.C. Klemt.

Tovarna za zatvornice (Jalousien)

Braunau na Bavarskem.

Priporoča svoja 6-kratno odlikovana no. vovrstna lesena zastirala (Rouleaux), in zaluzije. — Ceniki gratis.

Agentje

za privatne odjemalce se povsod ščejo.